

Udskriftsdato: 15. december 2025

2023/1 BSF 123 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om at nedlægge veto mod optagelse af nye EU-lande, der ikke lever op til Københavnskriterierne

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 23. februar 2024 af Morten Messerschmidt (DF), Alex Ahrendtsen (DF), Mikkel Bjørn (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Peter Kofod (DF), Mette Thiesen (DF) og Nick Zimmermann (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om at nedlægge veto mod optagelse af nye EU-lande, der ikke lever op til
Københavnskriterierne

Folketinget pålægger regeringen at nedlægge veto mod optagelse af nye lande i EU, hvis de ikke lever op til Københavnskriterierne.

Bemærkninger til forslaget

Københavnskriterierne (også kaldet tiltrædelseskriterierne), som blev fastlagt i 1993 og udbygget i 1995, er grundlaget for optagelse af nye medlemslande i EU. De omfatter politiske, økonomiske og lovgivningsmæssige standarder, såsom

- institutionel stabilitet, der sikrer demokrati, retsstat, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal
- en fungerende markedsøkonomi samt evnen til at kunne klare konkurrencepresset og markeds kræfterne inden for EU
- at landet er i stand til at påtage sig de forpligtelser, herunder evnen til effektivt at gennemføre reglerne, standarderne og de politikker, der udgør den gældende EU-ret (Tiltrædelseskriterierne (Københavnskriterierne), www.eur-lex.europa.eu).

De aktuelle kandidatlande er Albanien, Bosnien-Hercegovina, Georgien, Moldova, Montenegro, Nordmakedonien, Serbien, Tyrkiet og Ukraine. Desuden har Kosovo status som potentielt kandidatland. Disse landes fremskridt hen imod at opfylde Københavnskriterierne varierer, men de er alle langt fra at opfylde kriterierne. Nogle af landene står over for alvorlige udfordringer, såsom korruption, manglende retsreformer og begrænsninger i pressefriheden (Rådets konklusioner af 12. december 2023 om udvidelse af EU, Kommissionens rapporter af 8. november 2023 om kandidatlandenes fremskridt og »Is more less? The challenges facing EU enlargement«, GIS (Geopolitical Intelligence Services), den 22. december 2023).

Albanien blev tildelt kandidatstatus i 2014 og har siden arbejdet på at opfylde EU's krav. Landet har gjort fremskridt med hensyn til retsreformer og bekæmpelse af korruption, men der er stadig alvorlige udfordringer.

Bosnien-Hercegovina ansøgte om EU-medlemskab i 2016 og har fortsat udfordringer med at opfylde de politiske kriterier, især med hensyn til retsstatsprincipper og funktionen af demokratiske institutioner.

Georgien ansøgte om medlemskab den 3. marts 2022. Den 15. december 2023 fik Georgien status af kandidatland og venter nu på at indlede tiltrædelsesforhandlinger. Georgien har bl.a. udfordringer, når det handler om overholdelse af frihedsrettighederne og om organiseret kriminalitet.

Moldova søgte om medlemskab den 3. marts 2022. Det Europæiske Råd besluttede den 15. december 2023 at indlede tiltrædelsesforhandlinger. Landet har omfattende udfordringer med korruption og organiseret kriminalitet og på retsstatsområdet.

Montenegro indledte tiltrædelsesforhandlinger i 2012. Landet har gjort fremskridt på visse områder, men der er fortsat udfordringer, især med hensyn til retsreformer og korruptionsbekæmpelse.

Nordmakedonien har arbejdet hen imod EU-medlemskab, siden landet indgav sin ansøgning i 2004. Landet har gjort fremskridt med hensyn til overensstemmelse med tiltrædelseskriterierne, og Kommissionen anbefalede i 2009, at der blev indledt tiltrædelsesforhandlinger. Offentligheden i Nordmakedonien støtter i vid udstrækning EU-medlemskabet. Dog har landet stadig udfordringer med implementeringen af reformer, særlig med hensyn til retsstatsprincipper og mindretalsrettigheder.

Serbien indledte tiltrædelsesforhandlinger i 2014 og har alvorlige udfordringer med implementeringen af nødvendige reformer, herunder med henblik på retsstatsprincipper og beskyttelse af mindretal.

Forhandlingerne med Tyrkiet er sat på pause. Landet har udfordringer på en række områder, herunder i forhold til at have stabile og uafhængige institutioner, der sikrer menneskerettigheder, demokrati og en retsstat. I konklusionerne om EU-udvidelse fra rådsmødet om almindelige anliggender den 12. december 2023 udtrykte Rådet bekymring over Tyrkiets tilbageskridt på områderne demokrati, retsstatsprincipper og grundlæggende rettigheder. Allerede Tyrkiets islamistiske regering og det forhold, at landet for langt hovedpartens vedkommende ikke er beliggende i Europa, udelukker efter forslagsstillernes opfattelse, at landet optages i EU.

Ukraine søgte om medlemskab den 22. februar 2022. Det Europæiske Råd besluttede den 15. december 2023 at indlede tiltrædelsesforhandlinger. Landet har omfattende udfordringer med korruption og organiseret kriminalitet og på retsstatsområdet.

Kosovo, der som nævnt er potentielt kandidatland, indgav sin ansøgning om medlemskab den 7. december 2021. Fem EU-lande – Spanien, Slovakiet, Cypern, Rumænien og Grækenland – anerkender ikke Kosovos selvstændighed (»Kosovo, facing some opposition, to apply this week to join EU«, Reuters, den 13. december 2022). Kosovo kan alene af den grund endnu ikke få status af kandidatland.

Ifølge forslagsstillerne bør der ikke slækkes på de krav, som stilles til ansøgerlande, og man bør trække på erfaringerne fra de seneste udvidelser af EU mod øst, hvor optagelsen af nye medlemslande skete under strenge forudsætninger. Det er afgørende, at disse standarder opretholdes for at sikre EU's sammenhæng og funktion.

Forslaget understreger nødvendigheden af, at alle nye EU-lande fuldt ud overholder Københavnskriterierne for at sikre EU's integritet og værdier, og forslaget pålægger derfor regeringen at nedlægge veto mod optagelsen i EU af ethvert kandidatland, der ikke lever op til disse standarder.

Skriftlig fremsættelse

Morten Messerschmidt (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at nedlægge veto mod optagelse af nye EU-lande, der ikke lever op til Københavnskriterierne.

(Beslutningsforslag nr. B 123)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.